

YAKKASAROY TUMAN AXBOROT-KUTUBXONA MARKAZI FAOLIYATI TO'G'RISIDA

Naima Shadiyeva Xamidovna

Toshkent shahar Yakkasaroy tuman

axborot-kutubxona markazi direktori

Annotatsiya: Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi zamonaviy kutubxona xizmatlarini ko'rsatishga, keng aholini axborot-resurslar bilan ta'minlashga, yoshlar va kattalarda kitobxonlik madaniyatini shakllantirishga xizmat qilmoqda. Markazda elektron va an'anaviy manbalar, kitoblar, ilmiy-adabiy jurnallar, internet xizmati va madaniy-ma'rifiy tadbirlar tashkil qilinadi. Mahalliy hamkorlik aloqalari rivojlantirilmoqda. Axborot-kutubxona markazi aholining intellektual rivoji, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va umrboqiy ta'limga ko'mak sifatida muhim o'rin tutadi.

Kalit so'zlar: Yakkasaroy, axborot-kutubxona markazi, zamonaviy kutubxona, kitobxonlik, axborot-resurs, yoshlar, ta'lim, madaniyat, to'garaklar, elektron resurslar.

Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi — bu hududdagi aholining madaniy, ilmiy va ma'rifiy ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiluvchi muhim muassasa hisoblanadi. Markaz o'z faoliyati bilan nafaqat kitobxonlarga keng axborot resurslarini taqdim etadi, balki yoshlarni, o'quvchilarni, talaba-yoshlarni va kattalarni bilim olishga, ma'naviy va intellektual darajasini oshirishga yo'naltiradi. Bugungi kunda axborot-kutubxona markazlari innovatsion texnologiyalar va zamonaviy metodlarni joriy etib, an'anaviy kutubxona xizmatlarini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi ham aynan shu yo'nalishda faoliyat yuritib, o'z mijozlariga sifatli xizmatlar ko'rsatmoqda.

Markazning asosiy vazifalaridan biri hudud aholisi uchun kutubxona fondini boyitish, zamonaviy adabiyot va axborot resurslarini to'plashdir. Bu yerda milliy va xorijiy adabiyotlar, ilmiy va o'quv materiallari, jurnal va gazetalarining keng ko'lamdagi

to'plamlari mavjud. Shu bilan birga, raqamli kutubxona xizmatlari yo'lga qo'yilgan bo'lib, foydalanuvchilar uydan chiqmasdan onlayn tarzda kerakli ma'lumotlarni qidirish imkoniyatiga ega. Bu esa, ayniqsa, hozirgi texnologik taraqqiyot davrida juda muhimdir. Kutubxona markazi o'zining elektron kataloglari va ma'lumotlar bazasi orqali tez va samarali axborot qidirish tizimini yo'lga qo'ygan. Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi faoliyatida yoshlar bilan ishlashga alohida e'tibor qaratiladi. Yosh avlodni kitobga bo'lgan qiziqishni oshirish, ularni o'qishga, ilmiy izlanishlarga jalb qilish uchun turli madaniy-ma'rifiy tadbirlar, o'quv kurslari va tanlovlar tashkil etiladi. Bu tadbirlar yoshlarning bilim olish jarayonini rag'batlantiradi, ularni zamonaviy axborot texnologiyalari bilan tanishtiradi hamda ma'naviy-axloqiy tarbiyasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu tarzda kutubxona markazi yoshlarning shaxsiy rivojlanishida muhim markazga aylanadi.

Axborot-kutubxona markazi hududdagi ta'lim muassasalari bilan yaqindan hamkorlik qiladi. Maktablar, kollejlari va oliy o'quv yurtlari bilan tashkil etilgan doimiy aloqalar orqali talabalar va o'qituvchilar uchun kerakli o'quv adabiyotlari, ilmiy maqolalar va boshqa axborot resurslari taqdim etiladi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, kutubxona mutaxassislari o'quvchilarga ilmiy tadqiqotlar olib borishda yordam berishadi, ularga kutubxona resurslaridan to'g'ri foydalanish bo'yicha maslahatlar beriladi. Markazda zamonaviy axborot texnologiyalari joriy etilishi uning ishlash samaradorligini sezilarli darajada oshirgan. Kompyuterlar, tezkor internet, o'quv va interaktiv dasturlar kutubxonada xizmat ko'rsatishni yangi darajaga olib chiqmoqda. Bu imkoniyatlar foydalanuvchilarga to'liq va tezkor axborot olishda katta yordam beradi. Axborot-kutubxona markazining xodimlari muntazam ravishda kasbiy malakasini oshirish bilan shug'ullanadi, yangi texnologiyalarni o'zlashtiradi va foydalanuvchilarga zamonaviy xizmatlar ko'rsatishga tayyor bo'ladi. Madaniy-ma'rifiy tadbirlar kutubxonaning yana bir faoliyat yo'nalishidir. Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi doimiy ravishda adabiyot o'qish marafonlari, yozuvchilar bilan uchrashuvlar, kitob taqdimotlari, ma'naviy-ma'rifiy suhbatlar va seminarlar o'tkazadi. Bunday tadbirlar jamiyatda kitobga bo'lgan qiziqishni oshiradi,

madaniyat va ma'naviyat darajasini yuksaltiradi. Xususan, bolalar va yoshlar uchun teatr ko'rinishlari, interaktiv darslar, viktorinalar tashkil etilib, ularning ijodiy rivojlanishlari qo'llab-quvvatlanadi.

Kutubxona markazi o'zining ijtimoiy ahamiyatiga ega. U nafaqat kitob o'qish joyi, balki aholining axborotga erkin kirish huquqini ta'minlovchi muhim ijtimoiy inshootdir. Ayniqsa, kam ta'minlangan oilalar, nogironligi bo'lgan shaxslar uchun kutubxona markazi bilim olish va ijtimoiy integratsiyaga kirish imkoniyatlarini yaratadi. Shu bois, markazda barqaror va do'stona muhit shakllantirilgan bo'lib, har bir kishi o'zini erkin va qulay his qiladi.

Yakkasaroy tuman Axborot-kutubxona markazi hozirgi kunda Yakkasaroy tumani Barkamol avlod bolalar maktabining 3-qavatli binosining, birinchi qavatida, to'liq kapital ta'mirdan chiqqan binoda joylashgan. Yakkasaroy tuman axborot kutubxona markazining umumiy fondi jami: 53125 nom, 60332 nusxa bo'lib shundan bosma nashrlar 22003 nusxani, elektron resurslar soni 38064 nusxani tashkil etadi. Bosma nashrlar 15017 nomda 22003 nusxa shundan sohalar bo'yicha: badiiy adabiyotlar, ijtimoiy-siyosiy adabiyotlar, tabiiy fanlar va aniq fanlar, amaliy fanlar, adabiyotshunoslik, tilshunoslik, filologiya, tarix fanlarini tashkil etadi. Joriy yilda 524 nomda, 1330 nusxada badiiy kitoblar xarid qilindi. Hozirgi kunda 2403 nafar kitobxonga xizmat ko'rsatadi.

Aholi o'rtasida kitobxonlikni ommalashtirish, ayniqsa yoshlarning kitob o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirish maqsadida muntazam ravishda kitobxonlik tadbirlari tashkil etilib, ijtimoiy tarmoqlarda keng yoritib kelinmoqda. Tumanda joylashgan 21 ta mahallada kutubxona tashkil etilgan bo'lib kitobxonlar kutubxonaga jalb qilingan. Tumandagi 15 ta umumta'lim maktab, akademik litsey, kollej va 21 ta mahalla, oliy ta'lim muassasalari bilan muntazam ravishda hamkorlikda ishlar yo'lga qo'yilgan. Metodik yordam ko'rsatib borilmoqda. Yakkasaroy tumanidagi maktablar, oliy ta'limlar va mahallalar bilan hamkorlikda turli mavzularda, kitobxonlik kechalari, kitob taqdimotlari, she'rxonlik yani bahru baytlar o'tkazilib o'quvchi yoshlarni kitobga bo'lgan intilishini yanada oshirishga xizmat qiladi. Tuman axborot-kutubxona markazi tomonidan yangi kelgan adabiyotlar

ko'rgazmalari aholi e'tiboriga tanishtirib borilmoqda hamda mahalla va maktabga ko'chma kutubxonalar tashkil qilib kelingan, ma'naviy ma'rifiy tadbirlar yoritilib kelinmoqda. Yakkasaroy tumani axborot-kutubxona markazi o'z faoliyatida milliy madaniyatni rivojlantirishga alohida e'tibor beradi. Milliy adabiyotlarni, tarixiy va madaniy merosni targ'ib qilish, yoshlarni o'z millati va vatan haqida chuqurroq bilim olishga undash markazning asosiy vazifalaridan biridir. Bu maqsadda maxsus ko'rgazmalar, tematik kechalar va ma'naviy-ma'rifiy dasturlar tashkil etiladi. Natijada, yoshlar o'z madaniy ildizlarini yanada mustahkamlaydi.

Kutubxona xodimlari tomonidan taqdim etilayotgan xizmatlar doimiy ravishda takomillashtiriladi. Foydalanuvchilarning talab va istaklarini o'rganish, yangi xizmatlarni joriy qilish, loyiha va grantlar asosida kutubxonani rivojlantirish bo'yicha ishlar olib boriladi. Bu esa markazning zamonaviy va jozibador bo'lishini ta'minlaydi. Shuningdek, kutubxona jamoatchilik bilan munosabatlarni mustahkamlash, turli tashkilotlar bilan hamkorlikni kengaytirish orqali o'z xizmatlarini yanada samarali qilishga intiladi. Yakkasaroy tumani axborot-kutubxona markazi nafaqat an'anaviy kutubxona xizmatlarini, balki turli ijtimoiy va madaniy loyihalarni amalga oshirish markazidir. Bu yerda o'quvchilar va yoshlar uchun qo'shimcha ta'lim kurslari, kompyuter savodxonligi bo'yicha darslar, til o'rganish uchun treninglar tashkil etiladi. Shuningdek, madaniyat va san'atga oid ko'rgazmalar, ijodiy uchrashuvlar muntazam ravishda o'tkaziladi. Bularning barchasi kutubxona markazini jamoatchilik hayotida faol ishtirok etuvchi markazga aylantiradi. Axborot-kutubxona markazining rivojlanishi va samarali faoliyati uchun jamoatchilik, mahalliy hokimiyat va ta'lim muassasalari bilan hamkorlik alohida ahamiyatga ega. Bu hamkorlik resurslarni birlashtirish, yangi loyihalarni amalga oshirish va kutubxonaning obro'sini oshirishga xizmat qiladi. Yakkasaroy tumani axborot-kutubxona markazi shahar madaniy hayotining ajralmas qismiga aylangan, zamonaviy axborot markazi sifatida o'z faoliyatini davom ettirmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi bolalar, yoshlar va kattalar uchun bilim olish, madaniyat va ma'naviyatni rivojlantirishning muhim

manbai hisoblanadi. Markazning zamonaviy texnologiyalarni joriy etishi, keng axborot resurslari, madaniy-ma'rifiy tadbirlar va ta'limiy loyihalar orqali faoliyati aholi hayotida muhim o'rin tutadi. U nafaqat kutubxona, balki jamoatchilik markaziga aylanib, hududning intellektual va madaniy taraqqiyotiga katta hissa qo'shmoqda. Shu bois, markazning faoliyatini yanada rivojlantirish, kengaytirish va innovatsion yondashuvlarni joriy etish hozirgi zamon talabidir. Yakkasaroy tuman axborot-kutubxona markazi o'zining boy tajribasi va resurslari bilan kelajak avlodning bilim va madaniyat olamiga kirish eshigini yanada keng ochishda davom etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. H.Karimova (2025). "Kutubxonalarning innovatsion faoliyati"
2. H.Karimova (2023). "Kitobxonlikka keng yo'l"
3. A.Alimova (2005) "Kutubxonashunoslik"
4. Yakkasaroy tuman axborot kutubxona markazining yillik hisoboti.